

Yaygın Olarak İncelenen Patolojilerin, COVID-19 Pandemi Öncesi ve Pandemi Dönemi Verilerinin Karşılaştırılması, tek merkezli çalışma

Comparison of Commonly Examined Pathologies, COVID-19 Pre-Pandemic and Pandemic Period Data, single-center study

 Ali İhsan BULGAN¹,

 Mustafa Asım GEDİKLİ²,

 Muhammed GÖMEÇ³

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 4, Sivas, Türkiye

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Sivas, Türkiye

³Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı, Sivas, Türkiye

Corresponding author:

Ali İhsan BULGAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dönem 4, Sivas, Türkiye

E-mail:

ali-blg@hotmai.com

Received/Accepted: Sep 2021

Conflict of interest: There is not a conflict of interest.

How to Cite

Bulgan, A., I., Gedikli, M., A., Gomec, M. (2021). Yaygın Olarak İncelenen Patolojilerin, COVID-19 Öncesi ve Pandemi Dönemi Verilerinin Karşılaştırılması, tek merkezli çalışma. *Health Sciences Student Journal*, 1(3), 81-85. <https://hssj.cumhuriyet.edu.tr/yaygin-olarak-incelenen-patolojilerin-covid-19-pandemi-onesi-ve-pandemi-donemi-verilerinin-karsilastirilmasi-tek-merkezli-calisma/>

ÖZET

Amaç: Koronavirüs (COVID-19) salgını döneminde sağlık hizmeti sunumunda ciddi zorluklar ortaya çıkardı. Birçok sektörün iş azaltmaya gittiği dönemde sağlık sektöründe çalışma düzeninde modifikasyonlara gidilmeye çalışıldı. Ulusal bazda acil durum öncelikli tedaviler ön plana alınırken farklı tetkik ve tedaviler geri planda kaldı.

Polikliniklerde sık karşılaşılan meme, tiroid, mide ve kolorektal hastalıkların tanı ve tedavisinde patolojik verilerin yeri büyüktür. Çalışmamızda pandemi dönemi ile pandemi öncesi dönemde pandemi merkezi olarak çalışmayan ileri basamak bir hastanenin patolojik verilerindeki değişiklik incelenmiştir.

Yöntem: Çalışmamız tek merkezli olup retrospektif olarak Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi arşivinden elde edilmiştir. 01.04.2019-31.12.2019 tarihleri arası ve 01.04.2020-31.12.2020 tarihleri arası hastane arşivinde yer alan patoloji girişleri incelendi. Bu veriler içinde sık kullanılan meme, tiroid, mide ve kolorektal patolojilerin sayısı ile patoloji alım teknikleri kayıt altına alındı. COVID-19 pandemisinin patolojik verilere yansımaları istatistiksel olarak incelendi.

Bulgular: Pandemi döneminde 9 aylık periyotta tiroid, meme, mide ve kolorektal alanda 1365 patoloji hizmeti veren merkez, bir önceki yıl aynı dönemde 2551 patoloji hizmeti verdiği görülmüştür. Bu düşüş incelendiğinde tiroid, mide ve kolorektal hastalıklarda tanısal işlemler olan endokopi, kolonoskopi ve tanısal biyopsilerde ciddi azalmaların olduğu görüldü. Ancak meme biyopsilerinde azalma gözlenmedi. Tiroid ve kolorektal cerrahisi sonucu alınan patolojilerde azalma izlenirken meme ve mide cerrahilerinden elde edilen patolojilerde azalma gözlenmedi.

Sonuçlar: COVID-19 salgını sağlık sisteminde ciddi sorunlar ortaya çıkarmıştır. Bunlardan en önemlisi acil olarak nitelendirilmeyen sağlık hizmetlerinde ciddi azalmalar ve ötelemeler gözlemlenmektedir. Bu yaşananlar ilerde gecikmiş vakalara neden olarak sağlık sistemine ayrı bir yük getirecektir.

Anahtar kelimeler: COVID-19, koronavirüs, pandemi, patoloji.

ABSTRACT

Aim: The coronavirus (COVID-19) pandemic has posed serious challenges in healthcare delivery. In the period when many sectors went to reduce jobs, modifications were tried to be made in the working order in the health sector. On a national basis, priority treatments were given priority, while different examinations and treatments remained in the background.

Pathological data have a great place in the diagnosis and treatment of breast, thyroid, stomach, and colorectal diseases that are frequently encountered in outpatient clinics. In our study, the changes in the pathological data of an advanced hospital that did not work as a pandemic center during the pandemic period and pre-pandemic period were examined.

Method: Our study is single-centered and obtained retrospectively from the archive of Sivas Cumhuriyet University Health Services Practice and Research Hospital. Pathology entries in the hospital archive between 01.04.2019-31.12.2019 and 01.04.2020-31.12.2020 were examined. Among these data, the number of frequently used breast, thyroid, stomach and colorectal pathologies and pathology acquisition techniques were recorded. The reflections of the COVID-19 pandemic on the pathological data were analyzed statistically.

Results: It was observed that the centers providing 1365 pathology services in the thyroid, breast, stomach, and colorectal areas in 9 months during the pandemic period, provided 2551 pathology services in the same period of the previous year. When this decrease was examined, it was observed that there were serious decreases in endoscopy, colonoscopy, and diagnostic biopsies, which are diagnostic procedures in thyroid, stomach, and colorectal diseases. However, no reduction was observed in breast biopsies. While a decrease was observed in pathologies obtained as a result of thyroid and colorectal surgery, no decrease was observed in pathologies obtained from breast and stomach surgeries.

Conclusions: The COVID-19 outbreak has created serious problems in the health system. The most important of these are serious reductions and postponements in health services that are not considered urgent. These experiences will cause delayed cases in the future and will place a separate burden on the health system.

Keywords: COVID-19, coronavirus, pandemic, pathology.

GİRİŞ

COVID-19 salgını dünya çapında hızla yayılmaya devam eden küresel bir halk sağlığı problemidir. Aralık 2019'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan Eyaletinde meydana geldiği ve dünyanın en büyük sağlık sorunlarından biri haline gelmiştir. Yüksek bulaşıcılığa sahiptir ve mortalitesi yüksektir.^{1,2} Ulusal bazda birçok kurumun bu salgın döneminde faaliyetlerini azalttığı veya tam kapanmaya gittiği bilinmektedir. Sağlık sektöründe ise bölgesel olarak farklı eğilimler görülmüştür.³ Hasta ve sağlık çalışanı biyogüvenliği açısından önlemler alınmış ve sağlık merkezlerinde farklı klinik protokoller uygulanmıştır.⁴ Merkezi yönetimin ve yerel yönetimin birlikte almış olduğu kararlar Sivas bölgesinde hizmet veren Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi, COVID-19 salgını ile mücadelede salgın dışı hastalıklara hizmet vermeye devam etmiştir.

Sağlık sistemi, virüsten ciddi olarak etkilenen hastalara odaklanmak zorunda kalmıştır. Bu nedenle koronavirüsle ilgili olmayan birçok hastalığın teşhisi ve tedavisinde gecikme riski ortaya çıkmıştır. Pek çok iyi huylu durumun yönetimi, pandemi sırasında tıbbi tesisler üzerindeki baskılar göz önüne alındığında güvenli bir şekilde ertelenmiştir. Ancak kanser veya zaman kaybetmemek gereken kritik hastalıklar için erken tanı ve zamanında müdahale önemlidir.⁵ Birçok hastalığın tanısında ve tedavisinde patolojinin önemi büyüktür. Bu nedenle COVID-19 pandemisi döneminde alınan patolojik verilerin sayısındaki ve çeşitliliğindeki değişiklik klinik olarak farklı zorlukları karşımıza çıkarmaktadır.

Polikliniklerde yaygın bir şekilde karşılaşılan meme, mide kolorektal ve tiroid hastalıklarının tanı ve tedavisinde patolojik incelemeler sık yapılmaktadır. Bu çalışmada COVID-19 pandemi sürecinin bir kısmında, hastanemiz patoloji bölümünde incelenen bu doku örneklerinin sayısındaki ve alım şeklindeki değişikliği bir önceki yıl aynı dönem ile karşılaştırdık.

YÖNTEM ve BULGULAR

Çalışmada kullanılan veriler tek merkezli olup Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi arşivinden elde edilmiştir. 01.04.2019-31.12.2019 tarihleri arası ve 01.04.2020-31.12.2020 tarihleri arası hastane arşivinde yer alan patoloji girişleri incelendi. Bu veriler içinde sık kullanılan meme, tiroid, mide ve kolorektal patolojilerin sayısı ile patoloji alım teknikleri kayıt altına alındı. COVID-19 pandemisinin patolojik verilere yansımaları istatistiksel olarak incelendi.

İstatistiksel analiz

Tüm sonuçlar SPSS 23.0 Windows paket programı kullanılarak istatistiksel olarak analiz edildi. Ki-square testi yapıldı. $P < 0,05$ değerleri anlamlı kabul edildi.

SONUÇLAR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Patoloji bölümüne COVID 19 pandemi öncesi dönem olan 01.04.2019-31.12.2019 tarihlerde tüm kliniklerden 2551 patolojik örnek gönderilmiştir. Ancak bu rakam pandemi dönemi olan 01.04.2020-31.12.2020 tarihlerinde 1365'e geriledi ve bu gerileme istatistiksel olarak anlamlı olduğu görüldü ($p < 0,05$). Bu patolojik örneklerin içerisinde cerrahi ve dâhiliye pratiğinde sık karşılaşılan tiroid,

meme, kolorektal ve mide biyopsileri ayrıntılı olarak incelendi (Tablo 1).

	01.04.2019 - 31.12.2019	01.04.2020 - 31.12.2020
Tiroid Patolojisi	653	382
Kolorektal Patoloji	479	212
Meme Patolojisi	237	245
Mide Patolojisi	1143	526
Toplam	2551	1365

Tablo 1. Patoloji alınan bölge, sayı ve alındığı tarih aralığı.

Patoloji	Tarih	Sayı	p
TİROİD	Tiroid Biyopsisi	01.04.2019 - 31.12.2019	<0,001
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Tiroid Cerrahisi	01.04.2019 - 31.12.2019	0,009
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Tiroid Diğer	01.04.2019 - 31.12.2019	<0,001
		01.04.2020 - 31.12.2020	
KOLOREKTAL	Kolorektal Biyopsi	01.04.2019 - 31.12.2019	<0,001
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Kolorektal Cerrahi	01.04.2019 - 31.12.2019	0,167*
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Kolorektal Diğer	01.04.2019 - 31.12.2019	0,876
		01.04.2020 - 31.12.2020	
MİDE	Mide Biyopsisi	01.04.2019 - 31.12.2019	<0,001
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Mide Cerrahisi	01.04.2019 - 31.12.2019	0,917*
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Mide Diğer	01.04.2019 - 31.12.2019	0,189
		01.04.2020 - 31.12.2020	
MEME	Meme Biyopsisi	01.04.2019 - 31.12.2019	0,253*
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Meme Cerrahisi	01.04.2019 - 31.12.2019	0,463*
		01.04.2020 - 31.12.2020	
	Meme Diğer	01.04.2019 - 31.12.2019	0,414
		01.04.2020 - 31.12.2020	

Tablo 2. Patoloji alınan bölge, alınma şekli, sayı ve alındığı tarih (* $p < 0,05$).

Bu gerilemede cerrahi yöntemlerle alınan örneklerde anlamlı bir gerileme gözlenmezken ana etkenin kolonoskopik yöntemle yapılan tanısal işlemlerde azalmaya bağlı olduğu görüldü (Tablo 1-2).

Tiroid doku patolojisi pandemi öncesi dönemde 653 iken pandemi döneminde 288'e gerilediği görüldü. Bu gerilemede hem cerrahi sayısının hem de tanısal biyopsi sayısının anlamlı düzeyde azaldığı görüldü (Tablo 1-2).

Kolorektal patolojik inceleme sayısı 2019 yılında 479'dan 2020 yılında 212'ye gerilediği görüldü.

Mide ve duodenum patolojik inceleme sayısı 2019 yılında 1143 iken, 2020 yılında 526'ya gerilediği görüldü. Yapılan ayrıntılı incelemede cerrahi tekniklerle alınan patoloji örneklerinde azalma olmadığı,

endoskopi ile alınan tanısal biyopsilerde ciddi azalma olduğu görüldü (Tablo 1-2).

Meme doku patolojik inceleme sayısı 2019 yılında 237 iken, 2020 yılında 245 olduğu görülmüştür. Meme tanısal biyopsilerinde ve cerrahi patolojilerinde düşme olmadığı görülmüştür (Tablo 1-2).

TARTIŞMA

Dünya genelinde ciddi bir sağlık problemine yol açan COVID-19 sağlık sisteminde farklı etkiler göstermiştir. Özellikle sağlık sisteminde oluşturduğu yük birçok ülkede farklılık gösterse de sağlık sisteminin sınırlarını zorlamaktadır. Bu yükün kaldırılması için farklı branşlarda farklı refleksler gelişmiştir. Özellikle cerrahi branşlarda acil cerrahi dışı girişimlerin bir kısmı ertelenmiş ve tanısal tetkiklerde de azalmaya gidilmiştir.⁶

Çalışmada cerrahi ve dâhiliye pratiğinde sık görülen, tiroid, kolorektal, mide ve meme hastalıkları nedeni ile patolojik incelemeler yapılan hastalar araştırıldı. COVID-19 pandemi öncesi dönem ile pandemi döneminde ilgili patolojik tetkiklerin alınma teknikleri ve sayıları incelendi.

Pandemi dönemi ile bir önceki yılın aynı dönemi (pandemi öncesi) karşılaştırıldığında tiroid, mide ve kolorektal bölgeden tanısal açıdan yapılan patolojik incelemelerde ciddi azalmaların olduğu görüldü. Tiroid İİAB, gastroskopi ve kolonoskopi tanı tetkiklerinde ciddi azalmalar görülse de tanısal meme biyopsilerinde azalma olmadığı görüldü. Tiroid, mide ve kolorektal dokulardan çalışılan histopatolojide ki azalmanın bu organ hastalıklarının semptomlarının daha silik olmasına ve özellikle erken dönemde daha tolere edilebilir olmasına

bağlamaktayız. Meme biyopsisinde azalmanın olmaması ise özellikle ele gelen kitleler konusunda kadınlarda artan duyarlılığa ve hassasiyete bağlı olabileceğini düşünmekteyiz.

Tiroid patolojisi özelinde incelendiğinde, hem tanısal patoloji sayısında, hem de cerrahi teknikte alınan dokularda çalışılan patoloji sayısında ciddi düşmenin olduğunu görmekteyiz. Bunun nedeninin özellikle tiroid hastalıklarının genellikle asemptomatik olması ve papiller tiroid kanserinin ilerleme hızının çok yavaş olmasından dolayı hasta ve hekimlerin tanı ve tedaviyi geciktirmede ciddi sakıncalar görmemelerinden kaynaklandığını düşünmekteyiz.

Cerrahi teknikte alınan biyopsiler incelendiğinde sadece tiroid patolojilerinde anlamlı bir düşmeye rastladık. Mide, kolorektal ve meme patolojilerinde anlamlı bir düşme yoktu. Bu sonuçlar ışığında özellikle mide ve kolorektal hastalıklarda tanı amaçlı yapılan patolojik incelemelerde ciddi düşmeler olmasına rağmen cerrahi yöntemle alınan patolojilerde anlamlı bir düşme görülmemiştir. Bu durum hekimlerin tanısal tetkikler için başvuran ve COVID-19 pandemisi nedeni ile ertelenen hasta seçiminde başarılı olduklarını düşündürmektedir.

Etik Kurul

Çalışmamız Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kuruldan alınan izinle yapılmıştır (Tarih: 23.06.2021 ve Karar No: 2021-06/14).

KAYNAKÇA

1. Aktaş, A., Tüzün, B., Aslan, R., Sayin, K., & Ataseven, H. (2020). New anti-viral drugs for the treatment of COVID-19 instead of favipiravir. *Journal of Biomolecular Structure and Dynamics*, 1-11.

2. Novel, C. P. E. R. E. (2020). The epidemiological characteristics of an outbreak of 2019 novel coronavirus diseases (COVID-19) in China. *Zhonghua liu xing bing xue za zhi= Zhonghua liuxingbingxue zazhi*, 41(2), 145. 3. IARC Publications Website - World Cancer Report 2008. Accessed May 3, 2021. <https://publications.iarc.fr/Non-Series-Publications/World-Cancer-Reports/World-Cancer-Report-2008>
3. Chowdhury, R., Luhar, S., Khan, N., Choudhury, S. R., Matin, I., & Franco, O. H. (2020). Long-term strategies to control COVID-19 in low and middle-income countries: an options overview of community-based, non-pharmacological interventions. *European journal of epidemiology*, 35(8), 743-748.
4. Hwang, E. S., Balch, C. M., Balch, G. C., Feldman, S. M., Golshan, M., Grobmyer, S. R., Libutti, S. K., Margenthaler, J. A., Sasidhar, M., Turaga, K. K., Wong, S. L., McMasters, K. M., & Tanabe, K. K. (2020). Surgical Oncologists and the COVID-19 Pandemic: Guiding Cancer Patients Effectively through Turbulence and Change. *Annals of Surgical Oncology*, 27(8), 2600-2613. <https://doi.org/10.1245/s10434-020-08673-6>
5. MacLeod, C., Wilson, P., & Watson, A. J. M. (2020). Colon capsule endoscopy: an innovative method for detecting colorectal pathology during the COVID-19 pandemic? *Colorectal Disease*, 22(6), 621-624. <https://doi.org/10.1111/codi.151346>.
6. Çantay, H., Anuk, T., Doğan, G., Eren, M. S., & Gonullu, D. (2021). Covid-19 Pandemisinin Genel Cerrahi Acil Protokölü Üzerine Etkileri. *Kocaeli Tıp Dergisi*, 10(Supp: 1), 56-60.